

docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, » etc. (*Matth.* xxviii, 19). Et cum Patris, et Filii, et Spiritus sancti significantiam edidisset, Trinitatis tamen ipsius nomen unum observare nos docuit, quod est, « Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus Sabaoth; plena est omnis terra majestate ejus; » ac per hoc consuetudo Scripturæ manifesta est, quæ et cum unum Deum nuncupat, intellectum tamen Trinitatis non amputat: et cum Patris et Filii et Spiritus sancti meminit, nomen non interimit majestatis unius.

Et quid plura? Deficiet mihi pagina, deficiet tempus, si cuncta quæ ad probandam divinitatem Spiritus sancti scripta sunt, revolvere aut enumerare voluero. Hæc autem breviter dicta sunt ad retundendam impudentiam eorum, qui divinitatem Spiritus sancti, imo, ut verius dicam, ipsam Trinitatem

A abnegare conantur: ipsam autem negant, quando non ita ut est, Deum fatentur: quando non ita credunt, ut Scriptura divina nos docuit, et ut credere oportet; sed prout illos traxerit sensus sui libido: et ut intelligant quam longe a fide Dei sint, aut quam alieni a salute quæ est in Christo Jesu, qui Spiritum sanctum, quo credentes signamur in die redemptionis nostræ, contristare et abnegare nituntur: et ut sciant qui talia sentiunt, quia hujusmodi machinantur, quæ neque ad veniam, neque ad remissionem peccatorum suorum poterunt pertinere; quia scriptum est: « Qui autem blasphemaverit in Spiritum sanctum, non remittetur ei neque in hoc sæculo, neque in futuro (*Matth.* xii, 32); » sed illi se potius sententiæ subicere non nesciant, quam divina mensura idem per os Isaïæ protulit dicens: « Vermis eorum non morietur, et ignis eorum non exstinguetur (*Isa.* lxvi, 24). »

MONITUM.

Hanc quoque scriptiunculam debemus Gillotio, qui eam e codicibus duobus manu exaratis, altero Dionysiano, altero Victorino, in quibus ascribitur sancto Ambrosio, in lucem emisit. Quod vero eam *nec materia nec stylo* abhorrere a Doctore nostro profitetur, non possumus profecto subscribere illius opinioni, sed ad simplicem schedulæ ipsius lectionem, et maxime horum verborum, *sed hujus quæstionis talis a Patribus solutio datur*, considerationem fidenter provocamus.

DE CONCORDIA MATTHÆI ET LUCÆ IN GENEALOGIA CHRISTI.

609 In Christi generatione Matthæus et Lucas dissentire videntur, propterea quod cum alter, id est, Matthæus descendendo, alter, id est, Lucas ascendendo, ejusdem generationis seriem texat. Matthæus quidem ab Abraham exordium narrationis sumens, et ad David usque descendens, deinde per Salomonem usque ad Joseph lineam deducit: Lucas vero a Joseph incipiens, per Nathan ad David, et a David usque ad Abraham, postremo ab Abraham usque ad Adam generationis ordinem revolvens ascendit. Unde contingit ut a David deorsum, cum ille per Nathan, iste per Salomonem generationis tramitem deducat, totus pene computationis ordo dissideat. Sed quia Scriptura sacra diversa quandoque recipit, adversa autem omnino non admittit; dum non permittimur credere contrarietatem, latentem cogimur quærere veritatem. Matthæus igitur generationem Christi descendendo computat, ostendens Filium Dei per carnis susceptionem factum esse Filium hominis: Lucas eandem ascendendo textit, demonstrans filios hominum effici filios Dei per gratiam adoptionis.

Propterea etiam Matthæus generationis seriem

C usque ad Christum natum ducere volens, non a primo parente Adam, sed ab Abraham exorsus est; ut ostenderet quod susceptio carnis in Filio Dei non fuit primæ conditionis institutio, sed promissionis postmodum factæ impletio. Lucas vero a Christo baptizato incipiens, non in David vel in Abraham, sed nec in Adam finem fecit: sed per David et Abraham atque Adam transiens, ad Deum ascendit, ut aperte daret intelligi, quod ii qui per generationem carnis filii sunt hominum, per regenerationem baptismatis in adoptionem transeunt deitatis. Ideo Matthæus in genealogia non nisi naturales filios computare voluit: Lucas vero inter naturales etiam adoptivos ascribit; ut ostendatur et in Christo nascente vera fuisse carnis susceptio, et in nobis renascentibus non per naturam, sed per gratiam provenire adoptio. Hæc ergo fuit causa quare in generationis serie alios Matthæus, et alios Lucas patres posuit; quia ille, sicut diximus, solos naturales: iste vero naturalibus etiam adoptivos connumeraverit. Quod ut melius patere possit, utrorumque narrationem conferamus.

Ordo generationis Christi secundum Matthæum

talis est : « Abraham genuit Isaac, Isaac genuit Jacob, Jacob genuit Judam, Judas genuit Phares, Phares genuit Esron, Esron genuit Aram, Aram genuit Aminadab, Aminadab genuit Naasson, Naasson genuit Salmon, Salmon genuit Booz, Booz genuit Obed, Obed genuit Isai vel Jesse, Jesse genuit David, David genuit Salomonem, Salomon genuit Roboam, Roboam genuit Abiam, Abia genuit Asa, Asa genuit Josaphat, Josaphat genuit Joram, Joram genuit Oziam (*Matth.* 1, 2-8). » Tres hic intermisit evangelista, id est, Oziam sive Ochosiam, et Joas, et Amasiam; Joram enim primo loco genuit Ochosiam, et Ochosias genuit Joas, et Joas genuit Amasiam, et Amasias demum genuit Oziam, de quo nunc dicitur : « Joram genuit Oziam. » Quod ita intelligendum est, genuit videlicet **B** supradictis; quia per illos de semine ejus processit. Hos autem evangelista vel ideo prætermisit, ut numerus tesseræ decadis æquaretur: vel ideo, quia Joram generi se miscuit Jezabel; et dictum erat per prophetam de domo Achab non esse quemquam regnaturum, nisi in quarta generatione: et ideo memoria ejus tollitur, eo usque a sancta generatione. « Ozias ergo, qui et Azarias, genuit Joatham, Joatham genuit Achaz, Achaz genuit Ezechiam, Ezechias genuit Manassen, Manasses genuit Amon, Amon genuit Josiam, Josias genuit Jechoniam, Jechonias genuit **610** Salathiel (*Ibid.* 9-12). » Veritas historię habet quod Josias genuerit Eleachim, qui et Joachim sive Jechonias dictus est: Eleachim autem genuit Joachim, qui et ipse **C** sicut pater, Jechonias appellatus est: hic demum genuit Salathiel. Dicemus ergo aut unum propter supradictam rationem, sive aliam quamcunque ob causam prætermisum: aut non esse eundem Jechoniam illum, de quo dicitur: « Josias genuit Jechoniam (*Ibid.* 11); » et illum de quo dicitur: « Post transmigrationem Babylonis Jechonias genuit Salathiel (*Ibid.* 12): » sed priorem esse patrem, secundum esse filium: propter separationem autem et disjunctionem transmigrationis non esse repetitam inter eos generationis connexionem, ut diceretur: « Josias genuit Jechoniam, Jechonias ergo genuit Salathiel, Salathiel genuit Zorobabel, Zorobabel genuit Abiud (*Ibid.* 12, 13). » Huc usque ex libris veteribus generationis ordo **D** textitur: quæ sequuntur, auctoritas evangelistæ confirmat. « Abiud genuit Eliachim, Eliachim genuit Azor, Azor genuit Sadoc, Sadoc genuit Achim, Achim genuit Eliud, Eliud genuit Eleazar, Eleazar genuit Mathan, Mathan genuit Jacob, Jacob genuit Joseph (*Ibid.* 13-16). » Hoc modo generationem

naturaliter descendisse credimus; nunc secundum Lucam seriem generationis revolvamus.

Lucas sic ait: « Ipse Jesus erat incipiens quasi annorum triginta, ut putabatur, filius Joseph, qui fuit Heli, qui fuit Matthat (*Luc.* III, 23). » Prima fronte contrarietas occurrere videtur. Matthæus dicit Joseph filium fuisse Jacob, et Jacob filium Mathan: Lucas dicit Joseph filium fuisse Heli, et Heli filium non Mathan, sed Matthat. Sed hujus quæstionis talis a Patribus solutio datur; Mathan qui per Salomonem descendit, uxorem habuisse Esthan nomine; de qua genuit filium Jacob, quod mortuo, Matthat qui per Nathan descendit, eandem uxorem duxit, et genuit ex ea filium Heli. Sic ergo Heli et Jacob uterini fratres fuerunt, una matre, non uno patre editi. Prior Heli duxit uxorem, et mortuus est sine liberis: postea Jacob accepit uxorem fratris, ut suscicaret semen fratri suo, ex qua genuit Joseph. Joseph ergo filius est Jacob secundum generationem, filius Heli secundum legem. Deinde generationis ordo textitur. « Joseph qui fuit Heli, qui fuit Matthat, qui fuit Levi, qui fuit Melchi, qui fuit Janne, qui fuit Joseph, qui fuit Matthatiæ, qui fuit Amos, qui fuit Nahum, qui fuit Hesli, qui fuit Nangæ, qui fuit Matth, qui fuit Matthatiæ, qui fuit Semei, qui fuit Joseph, qui fuit Juda, qui fuit Johanna, qui fuit Resa, qui fuit Zorobabel, qui fuit Salathiel (*Ibid.* 23-27). » Non puto eundem hunc esse Zorobabel aut Salathiel, qui superius in serie generationis secundum Matthæum numerati sunt; cum et ille Salathiel non filius Neri, sed filius Jechonias fuerit: et Zorobabel non Resa, sed Abiu, et cæteros, inter quos Resa non numeratur, genuerit: vel si iidem sunt, dicendum est quod hic primum utriusque computationis linea in unum concurat, deinde mox secundum modum quem in capite generationis hujus signavimus, ab invicem deducantur. « Qui fuit Neri, qui fuit Melchi, qui fuit Addi, qui fuit Cosam, qui fuit Elmodan, qui fuit Her, qui fuit Jesu, qui fuit Eliezer, qui fuit Jorim, qui fuit Matthat, qui fuit Levi, qui fuit Symeon, qui fuit Juda, qui fuit Joseph, qui fuit Jona, qui fuit Eliachin, qui fuit Melcha, qui fuit Menan, qui fuit Matthata, qui fuit Nathan, qui fuit David (*Ibid.* 27-31). » Quæ deinceps sequuntur usque ad Abraham, in utroque eadem sunt. Sane quod in ipsa generationis linea plures secundum Lucam a Joseph usque ad David, quam secundum Matthæum a David usque ad Joseph numerentur, contrarium videri non debet, cum ipsæ successiones generationum in ea parte multiplicius excreverint, ubi citius decedentibus patribus, filii numerosius successerunt.